

DECYZJE

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

z dnia 21 czerwca 2013 r.

zmieniająca decyzję wykonawczą 2011/344/UE w sprawie przyznania Portugalii pomocy finansowej Unii

(2013/323/UE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiające europejski mechanizm stabilizacji finansowej⁽¹⁾, w szczególności jego art. 3 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W odpowiedzi na wniosek władz Portugalii, w dniu 17 maja 2011 r. Rada przyznała temu państwu pomoc finansową (decyzja wykonawcza Rady 2011/344/UE⁽²⁾) w celu wsparcia ambitnego programu reform gospodarczych i finansowych („program”) ukierunkowanego na przywrócenie zaufania, umożliwienie powrotu gospodarki na ścieżkę trwałego wzrostu gospodarczego oraz zapewnienie stabilności finansowej w Portugalii, w strefie euro i w Unii.
- (2) Zgodnie z art. 3 ust. 10 decyzji wykonawczej 2011/344/UE Komisja, wraz z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW) i we współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC), w dniach od 25 lutego do 14 marca dokonała siódmego przeglądu postępów poczynionych przez władze Portugalii we wdrażaniu uzgodnionych środków w ramach programu. Następnie w dniach od 14 do 17 kwietnia i od 8 do 11 maja 2013 r. przeprowadzono dodatkowe oceny niektórych środków polityki budżetowej.
- (3) Wydłużenie maksymalnego średniego okresu wymagalności pożyczek Unii przyniosłoby korzystny skutek, gdyż stanowiłoby wsparcie podejmowanych przez Portugalię starań mających na celu odzyskanie pełnego dostępu do rynku oraz pomyślne zakończenie programu. Aby zapewnić pełnię korzyści płynących z wydłużenia maksymalnego średniego okresu wymagalności pożyczki Unii, należy upoważnić Komisję do wydłużenia okresu wymagalności poszczególnych rat i transz.
- (3) Realny produkt krajowy brutto (PKB) spadł o 3,2 % w 2012 r. po niespodziewanie dużym zmniejszeniu się działalności gospodarczej i zatrudnienia w ostatnim kwartale roku. W wyniku takiego rozwoju sytuacji konieczna była korekta w dół prognoz gospodarczych: obecnie przewiduje się, że w 2013 r. realny PKB obniży

się o 2,3 % ze względu na bardziej negatywny efekt przeniesienia z 2012 r., silniejszy spadek popytu krajowego z powodu wyższej niż wcześniej przewidywano stopy bezrobocia oraz ze względu na słabsze perspektywy popytu zewnętrznego. Przewiduje się również, że ożywienie gospodarcze będzie bardziej umiarkowane niż wcześniej zakładano, realny PKB spadnie w drugiej połowie roku do najniższego poziomu, a następnie począwszy od 2014 r. będzie zwiększał się średnio o 0,6 % rocznie. W 2015 r. wzrost realnego PKB wyniesie 1,5 %. Prognozuje się, że bezrobocie w 2014 r. wyniesie 18½ % ludności aktywnej zawodowo.

- (5) Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2012 r. wyniósł 6,4 % PKB, czyli powyżej docelowej wartości deficytu określonej w programie na poziomie 5,0 % PKB. Na deficyt nominalny wpłynął szereg szeroko zakrojonych operacji jednorazowych, których wpływ na budżet nie był znany w momencie przeprowadzania poprzedniego przeglądu. Operacje te obejmują: dokapitalizowanie banku państwowego CGD (0,5 % PKB); reorientowanie przez rząd przekształcenia w kapitał własny pożyczek akcjonariuszy Parpública na rzecz SAGETAMO, dwóch przedsiębiorstw spoza sektora instytucji rządowych i samorządowych (0,5 % PKB); oraz obniżenie wartości związane z przeniesieniem aktywów z BPN (0,1 % PKB). Ponadto, w następstwie rady udzielonej przez Eurostat, dochody ze sprzedaży koncesji operacyjnych dla głównych portów lotniczych w Portugalii zostały uznane za wycofanie kapitału własnego i w związku z tym nie miały wpływu na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych, w przeciwieństwie do tego co rząd przewidział w budżecie (0,7 % PKB). Nie uwzględniając wpływu tych jednorazowych czynników na saldo nominalne, deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósłby 4,7 % PKB, a zatem poniżej zakładanego celu. Obniżenie deficytu do tego poziomu nie było łatwym zadaniem, ponieważ wynikający z sytuacji makroekonomicznej spadek dochodów musiał zostać zrównoważony wyższymi niż przewidziano w budżecie oszczędnościami, w szczególności w zakresie obniżenia wynagrodzeń w sektorze publicznym, zużycia pośredniego i środków na nowe projekty inwestycyjne.
- (6) Ogólnie rzecz biorąc, wysiłek fiskalny w 2012 r., mierzony poprawą salda strukturalnego, wyniósł 2,4 % PKB i jest zgodny z zaleceniem Rady z dnia 9 października 2012 r. mającym na celu likwidację nadmiernego deficytu budżetowego w Portugalii. Poprawa strukturalnego salda pierwotnego była jeszcze wyższa i wyniosła 2,7 % PKB.

⁽¹⁾ Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 159 z 17.6.2011, s. 88.

- (7) W wyniku rozwoju sytuacji w 2012 r. scenariusz odniesienia dla budżetu na 2013 r. zakłada, że spadek dochodów i wzrost rzeczowych transferów socjalnych uległy przeniesieniu, podczas gdy znaczną część oszczędności wydatków w ostatnim kwartale 2012 r. uznaje się za nietrwałą, co prowadzi do negatywnego przeniesienia w wysokości około 0,4 % PKB w 2013 r. Ponadto znaczne pogorszenie perspektyw makroekonomicznych w 2013 r. obniżyło scenariusz odniesienia dla budżetu o kolejnych 0,5 % PKB. W świetle takiego rozwoju sytuacji nie jest już możliwe osiągnięcie celów budżetowych określonych w piątym przeglądzie programu (4,5 % PKB w 2013 r. i 2,5 % PKB w 2014 r.). Ponieważ ocenia się, że odchylenia od wartości docelowych znajdują się zasadniczo poza kontrolą rządu, wydaje się, że konieczne jest dokonanie korekty budżetowej.
- (8) Docelowe wartości deficytu zostały zatem skorygowane i ustalone na poziomie 5,5 % PKB w 2013 r., 4,0 % PKB w 2014 r. i 2,5 % PKB w 2015 r. Ta ścieżka działań budżetowych została ponownie zmieniona w sposób pozwalający na utrzymanie w latach 2011-2015 pierwotnego dostosowania strukturalnego w wysokości około 9 %, umożliwiając jednocześnie działanie automatycznych stabilizatorów oraz biorąc pod uwagę ograniczenia finansowe i dotyczące zadłużenia, a także społeczne koszty korekty. Nawet przy zmienionych poziomach docelowych konieczne będzie podjęcie znacznej liczby działań konsolidacyjnych w wysokości 3,5 % PKB w 2013 r. oraz 2 % PKB w 2014 r. Przewidywana korekta w okresie objętym programem opiera się na wprowadzeniu szeregu środków strukturalnych w zakresie wydatków i dochodów. Ścieżka konsolidacji prawdopodobnie zostanie utrzymana po upływie okresu objętego programem w celu sprowadzenia deficytu znacznie poniżej prognozy 3 % do 2015 r.
- (9) Ustawa budżetowa na 2013 r. obejmowała działania dyskrecjonalne o charakterze strukturalnym w wysokości nieco ponad 3 % PKB, po uwzględnieniu przywrócenia jednej z dwóch premii dla pracowników sektora publicznego i 1,1 premii z dwóch premii dla osób pobierających renty i emerytury, które zostały zlikwidowane w 2012 r. W dniu 5 kwietnia 2013 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł jednak przeciwko niektórym zapisom budżetu na 2013 r., w tym przeciwko zlikwidowaniu jednej premii dla pracowników sektora publicznego i 0,9 premii dla osób pobierających renty i emerytury oraz przeciwko wprowadzeniu nowego podatku nakładanego na świadczenia dla bezrobotnych i świadczenia chorobowe, co doprowadziło do luki budżetowej na poziomie 0,8 % PKB. W celu uzupełnienia tej luki i stworzenia podstaw dla wymaganej korekty budżetowej w latach 2014 i 2015 w kwietniu i maju rząd przyjął pakiet środków mających na celu trwale ograniczenie wydatków w latach 2013-2014 o łącznej wartości 4,7 mld EUR, czyli 2,8 % PKB, z czego środki o wartości 0,8 % PKB zostały wprowadzone na wczesnym etapie wdrażania pakietu w 2013 r. W roku 2014 przywrócona zostanie równowaga pomiędzy konsolidacją opartą na zwiększeniu dochodów oraz opartą na ograniczaniu wydatków.
- (10) Również w konsekwencji pełnego przywrócenia dwóch premii dla pracowników z sektora publicznego i osób pobierających renty i emerytury, wzrost dochodów odpowiada ponad dwóm trzecim łącznych wysiłków na rzecz konsolidacji budżetowej w 2013 r., natomiast cięcia wydatków stanowią mniej niż jedną trzecią, w przeciwieństwie do pierwotnego zamiaru skoncentrowania konsolidacji na ograniczeniu wydatków.
- (11) W 2013 r. środki zwiększające dochody obejmują: restrukturyzację podatku dochodowego od osób fizycznych; nałożenie dodatkowego podatku w wysokości 3,5 % na część dochodu podlegającego opodatkowaniu powyżej wynagrodzenia minimalnego; nałożenie podatku solidarnościowego na najwyższe dochody; poszerzenie podstawy opodatkowania i inne zwiększające dochody zmiany w opodatkowaniu osób prawnych; wyższe podatki akcyzowe od tytoniu, alkoholu i gazu ziemnego; poszerzenie podstawy opodatkowania od nieruchomości po aktualizacji wyceny nieruchomości i nadzwyczajny podatek solidarnościowy nakładany na emerytury, który ma pomóc sprostać wyzwaniom dotyczącym zrównoważonego rozwoju związanym ze starzeniem się społeczeństwa. Po stronie wydatków środki obejmują znaczne ograniczenie wynagrodzeń w sektorze publicznym poprzez optymalizację alokacji zasobów, zmniejszenie liczby pracowników sektora publicznego, a także zmniejszenie wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, świadczeń dodatkowych i rekompensat podczas urlopu okolicznościowego. Inne środki mające na celu obniżenie wydatków obejmują: kontynuację wysiłków na rzecz racjonalizacji w sektorze służby zdrowia; racjonalizację świadczeń socjalnych i lepsze skierowanie pomocy społecznej; ograniczenie zużycia pośredniego w poszczególnych ministerstwach; oszczędności wynikające z renegocjacji umów partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) oraz z dalszych wysiłków restrukturyzacyjnych w przedsiębiorstwach państwowych. Niektóre z przewidzianych oszczędności będą wynikały z wprowadzenia na wczesnym etapie środków, które zostały przewidziane w ramach przeglądu wydatków publicznych.
- (12) Wyżej wymienione środki mają charakter trwały, natomiast rząd przyjmie również środki tymczasowe obejmujące, między innymi przeniesienie środków z Funduszu Spójności z mniej zaawansowanych projektów na rzecz projektów bardziej zaawansowanych, oraz dalsze obniżenie wydatków kapitałowych (program Polis).
- (13) Oprócz działań konsolidacyjnych przewidzianych w budżecie uzupełniającym, wszystkie inne zmiany legislacyjne i wnioski ustawodawcze konieczne do wdrożenia reform związanych z przeglądem wydatków publicznych zostaną, w zależności od przypadku, przyjęte przez rząd lub przedłożone Parlamentowi przed końcem okresu legislacyjnego w połowie lipca 2013 r.
- (14) W 2014 r. korekta budżetowa będzie postępować na podstawie prowadzonego przez rząd w ostatnich miesiącach przeglądu wydatków publicznych, który obejmuje środki mające na celu trwale ograniczenie wydatków w wysokości 2 % PKB w 2014 r. Główne skutki środków podjętych w ramach przeglądu wydatków publicznych mają dotyczyć trzech głównych obszarów: (1) obniżenia wynagrodzeń w sektorze publicznym; (2) obniżenia świadczeń emerytalnych oraz (3) sektorowych cięć wydatków w poszczególnych ministerstwach i programach. Środki w ramach przeglądu wydatków publicznych stanowią część szerszych wysiłków na rzecz reformy państwa w celu zwiększenia równego dostępu

do transferów socjalnych i usług publicznych oraz ich wydajności. Obniżenie wynagrodzeń w 2014 r. ma na celu zmniejszenie liczby pracowników w sektorze publicznym, przy jednoczesnym zwiększeniu udziału pracowników wysoko wykwalifikowanych, dostosowanie zasad pracy sektora publicznego do zasad obowiązujących w sektorze prywatnym oraz sprawienie, że polityka wynagrodzeń będzie bardziej przejrzysta i oparta na zasługach. Konkretnie reformy obejmują: przekształcenie specjalnego programu na rzecz mobilności w program zmiany kwalifikacji, dostosowanie zasad pracy sektora publicznego do zasad obowiązujących w sektorze prywatnym (tj. zwiększenie liczby godzin pracy w tygodniu z 35 do 40), wprowadzenie banku godzin, zmniejszenie liczby dni płatnego urlopu, wprowadzenie programu dobrowolnego odchodzenia z pracy (według szacunków ma to wygenerować jednorazowe koszty początkowe w wysokości około 0,3 % PKB) oraz wprowadzenie jednolitej skali płac i dodatków. Kompleksowa reforma systemu emerytalnego umożliwi dalsze istotne oszczędności i zostanie oparta na zasadach równości i progresywności dochodów, co pozwoli na ochronę najniższych emerytur. W szczególności reformy będą zmierzać do ograniczenia istniejących różnic między systemem emerytalnym służby cywilnej i ogólnym systemem emerytalnym, podniesienia ustawowego wieku emerytalnego poprzez zmianę czynnika stabilności demograficznej i wprowadzenie, jeżeli będzie to absolutnie konieczne, progresywnego podatku na rzecz stabilności. Ponadto zwiększone zostaną oszczędności w zużyciu pośrednim oraz przyspieszy się opracowanie programów wydatków w poszczególnych ministerstwach.

- (15) Biorąc pod uwagę zagrożenia polityczne i prawne dla procesu realizacji programu, niektóre środki w ramach przeglądu wydatków publicznych mogą zostać zastąpione innymi o podobnej wielkości i jakości w trakcie trwającego procesu konsultacji z partnerami społecznymi i politycznymi.
- (16) Procedura korekty budżetowej opiera się na szeregu środków strukturalnych mających na celu ulepszenie kontroli nad wydatkami sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz usprawnienie poboru dochodów. W szczególności przewiduje się, że kompleksowa reforma ram budżetowych, w tym na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym dostosuje te ramy do najlepszych praktyk stosowanych w procedurach budżetowych i zarządzaniu budżetem. Ramowa ustawa budżetowa została zmieniona w celu włączenia wzmocnionych unijnych ram zarządzania budżetem określonych w Traktacie o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej oraz w pakiecie aktów dotyczących zarządzania gospodarczego zwanego „sześciopakiem”. Nowy system kontroli zobowiązań przynosi efekty, ale jego wdrażanie będzie ściśle monitorowane w celu zagwarantowania, że zobowiązania są zgodne z środkami finansowymi. Kontynuowane będą reformy administracji publicznej, a także przeprowadzona zostanie szeroko zakrojona racjonalizacja zatrudnienia w sektorze publicznym i podmiotach sektora publicznego. Postępuje realizacja reformy administracji podatkowej, a władze zwiększają monitorowanie zgodności dochodów i wzmacniają tę zgodność. Rozpoczęto już

renegocjowanie umów partnerstwa publiczno-prywatnego, a w 2013 r. i w kolejnych latach przewiduje się osiągnięcie znacznych oszczędności. Przedsiębiorstwa będące własnością skarbu państwa osiągnęły równowagę operacyjną średnio do końca 2012 r., a w celu podniesienia skuteczności przewiduje się wprowadzenie dodatkowych reform zwiększających efektywność. Reformy w sektorze służby zdrowia przynoszą znaczne oszczędności, a ich wdrażanie nadal następuje zasadniczo zgodnie z wyznaczonymi celami.

- (17) Zgodnie z obecnymi prognozami Komisji dotyczącymi wzrostu nominalnego PKB (-1,0 % w 2013 r., 1,6 % w 2014 r. i 3,3 % w 2015 r.) oraz deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych na poziomie 5,5 % PKB w 2013 r., 4,0 % PKB w 2014 r. i 2,5 % PKB w 2015 r. oczekuje się, że ewolucja relacji długu do PKB przebiegać będzie następująco: 122,9 % PKB w 2013 r., 124,2 % PKB w 2014 r. i 123,1 % PKB w 2015 r. Po 2014 r. relacja długu do PKB przyjmie tendencję spadkową, przy założeniu dalszych postępów w redukcji deficytu. Na dynamikę zadłużenia mają wpływ: szereg operacji pozabudżetowych, w tym transakcje nabycia znacznych aktywów finansowych, zwłaszcza na potrzeby ewentualnego dokapitalizowania banków i dofinansowania przedsiębiorstw będących własnością skarbu państwa, oraz różnice pomiędzy odsetkami naliczonymi a odsetkami zapłaconymi.
- (18) W 2012 r. zakończono operację dokapitalizowania banków, co umożliwiło spełnienie przez uczestniczące banki regulacyjnych wymogów Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczących buforów kapitałowych oraz osiągnięcie w połowie 2012 r. przewidzianego w programie docelowego współczynnika kapitału podstawowego Tier I na rok 2012 w wysokości 10 %. Wskaźnik relacji kredytów do depozytów zostanie prawdopodobnie obniżony do docelowego orientacyjnego poziomu około 120 % do 2014 r., a niektóre banki już osiągnęły wyniki poniżej tego pułapu przed końcem 2012 r. Podejmowane są wzmoczone wysiłki na rzecz dywersyfikacji źródeł finansowania sektora prywatnego. Ocenia się możliwość wprowadzenia ewentualnych usprawnień funkcjonowania i zarządzania finansowanych przez państwo linii kredytowych. Analizuje się plany naprawy banków oraz przygotowuje się plany ich restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.
- (19) Poczyniono dalsze postępy w odniesieniu do wdrażania reform strukturalnych służących zwiększeniu wzrostu gospodarczego i konkurencyjności. Oprócz wzmocnienia swojej aktywnej polityki rynku pracy władze Portugalii uchwały kompleksową reformę rynku pracy. W celu wspierania elastyczności tego rynku i tworzenia miejsc pracy nowe ramy prawne ograniczają wysokość odpraw, ułatwiają uzasadnione zwolnienia, zwiększają elastyczność czasu pracy, poszerzają możliwości rokowań zbiorowych na poziomie przedsiębiorstw oraz zmieniają system świadczeń dla bezrobotnych, tak by zwiększyć zachęty do szybkiego powrotu do pracy, a jednocześnie gwarantować wystarczający poziom ochrony. Realizacja planów działania dotyczących kształcenia ponadgimnazjalnego i szkolenia zawodowego postępuje zgodnie z planem.

- (20) Wdrażanie dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym⁽¹⁾ mającej na celu zmniejszenie barier dla wejścia na rynek oraz zwiększenie konkurencji i działalności gospodarczej poprzez ułatwienie dostępu do rynku dla nowych podmiotów w różnych sektorach gospodarki przeprowadzane jest w dobrym tempie. Ustawa ramowa mająca na celu określenie głównych zasad funkcjonowania najważniejszych krajowych organów regulacyjnych, w tym zapewnienie im znacznej niezależności i autonomii zostanie wkrótce przedłożona parlamentowi. Poczyniono znaczne postępy w zakresie transpozycji trzeciego pakietu energetycznego; postępuje również redukcja długu związanego z taryfą dla energii elektrycznej w celu zapewnienia stabilności systemu. Procedury wydawania zezwoleń i inne obciążenia administracyjne są upraszczane w różnych sektorach gospodarki, takich jak ochrona środowiska i planowanie przestrzenne, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, przemysł, turystyka i geologia.
- (21) W listopadzie 2012 r. weszła w życie kompleksowa reforma rynku mieszkań czynszowych, która powinna zwiększyć jego dynamikę. Reformy systemu sądownictwa są przeprowadzane zgodnie z przyjętym harmonogramem. Odnotowano postępy w zakresie zmniejszenia liczby odległych spraw, a także w odniesieniu do pakietu szerszej zakrojonych reform, takich jak geograficzna reorganizacja sądów rejonowych i reforma kodeksu postępowania cywilnego.
- (22) W związku z powyższym decyzja wykonawcza 2011/344/UE powinna zostać zmieniona,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji wykonawczej 2011/344/UE wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Unia udziela Portugalii pożyczki do maksymalnej wysokości 26 mld EUR, przy czym średni okres wymagalności wynosi maksymalnie 19,5 roku. Okres wymagalności poszczególnych transz pożyczki może wynieść maksymalnie 30 lat.”;

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„9. Na wniosek Portugalii Komisja może wydłużyć okres wymagalności raty lub transzy, pod warunkiem że nie zostanie przekroczony maksymalny średni okres wymagalności określony w ust. 1. Komisja może w tym celu refinansować całość lub część swojej pożyczki. Wszelkie kwoty pożyczone z wyprzedzeniem utrzymywane są rachunku prowadzonym w EBC, który Komisja otworzyła na potrzeby administrowania pomocą finansową.”.

2) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w nie może przekroczyć 5,9 % PKB w 2011 r.,

5,0 % PKB w 2012 r., 5,5 % PKB w 2013 r. i 4 % PKB w 2014 r. Na potrzeby kalkulacji deficytu nie uwzględnia się ewentualnych kosztów budżetowych środków wsparcia dla banków przyjętych w kontekście strategii rządu dotyczącej sektora finansowego. Konsolidacja budżetowa osiągnięta zostanie za pomocą wysokiej jakości środków o trwałym charakterze, przy ograniczeniu do minimum konsekwencji konsolidacji dla słabszych grup społecznych.

4. Portugalia przyjmie środki określone w ust. 5-8 przed końcem wskazanego roku, przy czym dokładne terminy na lata 2011-2014 są określone w protokole ustaleń. Portugalia będzie gotowa do przyjęcia dodatkowych działań konsolidacyjnych mających na celu osiągnięcie docelowych wartości deficytu w okresie objętym programem.”;

b) ust. 7-9 otrzymują brzmienie:

„7. W 2013 r. Portugalia przyjmie następujące środki, zgodnie z protokołem ustaleń:

a) deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2013 r. nie może przekroczyć 5,5 % PKB. Działania konsolidacyjne zawarte w budżecie na 2013 r., w tym w budżecie uzupełniającym przedłożonym parlamentowi przed końcem maja, będą wdrażane w ciągu całego roku. Środki sprzyjające wzrostowi dochodów obejmują: reformę podatku dochodowego od osób fizycznych polegającą na uproszczeniu struktury tego podatku, poszerzeniu podstawy opodatkowania poprzez wyeliminowanie niektórych korzyści podatkowych oraz na podwyższeniu średniej stawki podatkowej przy jednoczesnym zachowaniu progresywności; poszerzenie podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych; podwyższenie akcyzy i obowiązujących podatków od nieruchomości, a także wprowadzenie nadzwyczajnego podatku solidarnościowego nakładanego na emerytury. Środki mające na celu zmniejszenie wydatków obejmują: racjonalizację wydatków w zakresie administracji publicznej, edukacji, służby zdrowia i świadczeń socjalnych; obniżenie wynagrodzeń poprzez zmniejszenie liczby pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony i określony oraz zmniejszenie wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych; obniżenie przez przedsiębiorstwa będące własnością skarbu państwa wydatków operacyjnych i kapitałowych; renegotjowanie umów partnerstwa publiczno-prywatnego; cięcia zużycia pośredniego w poszczególnych ministerstwach;

b) niektóre ze środków wynikających z przeglądu wydatków publicznych zostaną wprowadzone na wczesnym etapie już w 2013 r. Do środków tych należy głównie: dalsza redukcja zatrudnienia w sektorze publicznym poprzez przekształcenie specjalnego programu na rzecz mobilności w program zmiany kwalifikacji, dostosowanie zasad pracy sektora publicznego do zasad obowiązujących w sektorze prywatnym, w szczególności poprzez zwiększenie liczby godzin pracy w tygodniu w sektorze publicznym z 35 do 40, podwyższenie składek pracowników sektora publicznego na specjalny system ubezpieczeń zdrowotnych i ograniczenie świadczeń dodatkowych. Wysiłki na rzecz racjonalizacji w poszczególnych ministerstwach będą

⁽¹⁾ Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

- większe od tych zakładanych w budżecie oraz nastąpią dalsze cięcia wydatków socjalnych. Ponadto wyżej wymienione środki o charakterze trwałym są uzupełniane środkami tymczasowymi, które w 2014 r. mają zostać zastąpione środkami o charakterze trwałym, polegającymi na przeniesieniu zasobów Funduszu Spójności z mniej zaawansowanych projektów na rzecz projektów bardziej zaawansowanych oraz dalsze obniżenie wydatków kapitałowych (program Polis);
- c) oprócz działań konsolidacyjnych przewidzianych w budżecie uzupełniającym, wszystkie inne zmiany legislacyjne i wnioski ustawodawcze konieczne do wdrożenia reform związanych z przeglądem wydatków publicznych zostaną przyjęte, w zależności od przypadku, przez rząd lub przedłożone parlamentowi przed końcem okresu legislacyjnego w połowie lipca 2013 r.;
- d) Portugalia będzie kontynuować wdrażanie programu prywatyzacji;
- e) Portugalia będzie koordynować wymianę informacji między poszczególnymi szczeblami rządu, tak by ułatwić prognozowanie dochodów w budżetach regionów autonomicznych i władz lokalnych na 2014 r.;
- f) Portugalia zwiększy korzystanie ze wspólnych służb w administracji publicznej;
- g) w okresie trwania programu Portugalia zmniejszy liczbę oddziałów terenowych ministerstw (np. ds. podatków, ubezpieczenia społecznego, sprawiedliwości) poprzez połączenie ich w »Lojas do Cidadão« (punkty obsługi administracyjnej dla obywateli) i dalszy rozwój e-administracji;
- h) Portugalia będzie nadal reorganizować i racjonalizować funkcjonowanie sieci szpitali poprzez specjalizację, koncentrację i ograniczanie usług szpitalnych, wspólne zarządzanie oraz wspólne działanie szpitali. Portugalia dokończy wykonanie planu działania do końca 2013 r.;
- i) Przy wsparciu cieszących się międzynarodową reputacją ekspertów i w następstwie przyjęcia zmian do nowej ustawy nr 6/2006 w sprawie umów najmu i dzierżawy na obszarach miejskich oraz dekretu z mocą ustawy upraszczającego procedury administracyjne dotyczące renowacji Portugalia przeprowadzi kompleksowy przegląd funkcjonowania rynku mieszkaniowego;
- j) Portugalia opracuje krajowy system ewidencji gruntów, który umożliwi bardziej sprawiedliwy podział korzyści i kosztów miejskiego planowania przestrzennego;
- k) Portugalia wdroży środki określone w jej planach działania na rzecz poprawy jakości kształcenia i szkolenia na poziomie ponadgimnazjalnym i zawodowym, w szczególności zapewni pełną operacyjność narzędzia zarządzania służącego analizie, monitorowaniu i ocenie wyników i wpływu polityk w dziedzinie edukacji i szkoleń oraz doprowadzi do powstania referencyjnych szkół zawodowych;
- l) Portugalia zakończy proces przyjmowania pozostałych sektorowych zmian niezbędnych do pełnego wdrożenia dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (*);
- m) Portugalia wdroży środki ukierunkowane na stałe obniżanie liczby zaległych spraw dotyczących egzekwowania prawa w celu zmniejszenia zaległości w rozpatrywaniu spraw;
- n) rząd przedłoży parlamentowi ustawę ramową w sprawie głównych krajowych organów regulacyjnych w celu zagwarantowania ich pełnej niezależności oraz autonomii finansowej, administracyjnej i w dziedzinie zarządzania;
- o) Portugalia poprawi warunki prowadzenia działalności gospodarczej poprzez realizację zaplanowanych reform dotyczących zmniejszenia obciążeń administracyjnych (w pełni operacyjne punkty kompleksowej obsługi przewidziane w dyrektywie 2006/123/WE i wdrożenie inicjatywy przewidującej zniesienie zezwoleń) oraz poprzez dalsze uproszczenie istniejących procedur wydawania zezwoleń, uregulowań i innych obciążeń administracyjnych w gospodarce, które stanowią główną przeszkodę na drodze do rozwoju działalności gospodarczej;
- p) Portugalia dokończy reformę systemu zarządzania portami, w tym dokona przeglądu koncesji na eksploatację portów;
- q) Portugalia wdroży środki służące poprawie funkcjonowania systemu transportu;
- r) Portugalia wdroży środki mające na celu zniesienie długu taryfowego związanego z energią oraz dokona pełnej transpozycji trzeciego pakietu energetycznego;
- s) Portugalia zapewni stosowanie nowych ram prawnych i instytucjonalnych w odniesieniu do partnerstw publiczno-prywatnych, ponadto zapewni dalsze renowacje umów partnerstwa publiczno-prywatnego dotyczących dróg zgodnie z planem strategicznym przedstawionym przez rząd oraz ze zmianami ram regulacyjnych w celu uzyskania znacznych korzyści budżetowych, zwłaszcza w 2013 r.;
- t) Portugalia będzie nadal koncentrować się na środkach ukierunkowanych na zwalczanie oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania oraz zwiększy poziom przestrzegania przepisów prawa podatkowego przez podatników;
- u) Portugalia wprowadzi dostosowania w systemie odpraw zgodnie z zapisami protokołu ustaleń;
- v) Portugalia będzie wspierać takie kształtowanie się wynagrodzeń, które będzie sprzyjać tworzeniu miejsc pracy i zwiększaniu konkurencyjności przedsiębiorstw, w dążeniu do skorygowania zakłóceń równowagi makroekonomicznej. W okresie obowiązywania programu ewentualne podniesienie płacy

minimalnej nastąpi tylko wtedy, gdy będzie uzasadnione rozwojem sytuacji gospodarczej i sytuacji na rynku pracy;

- w) Portugalia będzie nadal podnosić skuteczność swojej aktywnej polityki rynku pracy zgodnie z wnioskami zawartymi w sprawozdaniu z oceny oraz zgodnie z planem działania na rzecz poprawy funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia.

8. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2014 r. nie może przekroczyć 4,0 % PKB. Aby osiągnąć ten cel, Portugalia wdroży środki mające na celu ograniczenie wydatków, które zostały przygotowane w ramach przeglądu wydatków publicznych. Ogólnie rzecz biorąc, środki te wyniosą łącznie 2 % PKB w 2014 r. i będą obejmować: obniżenie wynagrodzeń mające na celu zmniejszenie liczby pracowników w sektorze publicznym, przy jednoczesnym zwiększeniu udziału pracowników wysoko wykwalifikowanych; dalsze dostosowanie zasad pracy sektora publicznego do zasad obowiązujących w sektorze prywatnym, tj. zwiększenie liczby godzin pracy w tygodniu, wprowadzenie banku godzin, zmniejszenie liczby dni płatnego urlopu; wprowadzenie programu dobrowolnego odchodzenia z pracy oraz wprowadzenie jednolitej skali płac i dodatków; ograniczenie istniejących różnic między systemem emerytalnym służby cywilnej a ogólnym systemem emerytalnym; podwyższenie ustawowego wieku emerytalnego; wprowadzenie, jeżeli będzie to absolutnie konieczne, progresywnego podatku na rzecz stabilności nakładanego na emerytury. Ponadto oszczędności w zużyciu pośrednim i programy wydatków w poszczególnych ministerstwach została zintensyfikowane. Niektóre z tych środków mogą zostać częściowo lub w pełni zastąpione innymi o podobnej wielkości i jakości.

9. W celu przywrócenia zaufania do sektora finansowego Portugalia będzie dążyć do utrzymania odpowiedniego poziomu kapitału w swoim sektorze bankowym oraz zapewni przeprowadzenie uporządkowanego zmniejszenia udziału finansowania dłużnego zgodnie z terminami określonymi w protokole ustaleń. W związku z tym, aby zachować stabilność finansową, Portugalia wdroży strategię dla portugalskiego sektora bankowego, którą uzgodniono z Komisją, EBC oraz MFW. W szczególności Portugalia:

- a) zaleci bankom trwałe wzmocnienie ich bufora zabezpieczeń;
- b) zapewni zrównoważone i uporządkowane zmniejszenie udziału finansowania dłużnego w sektorze bankowym, co ma nadal zasadnicze znaczenie dla trwałego wyeliminowania braku równowagi w zakresie finansowania oraz dla ograniczenia uzależnienia od finansowania w ramach Eurosystemu w perspektywie średniookresowej. Będzie przeprowadzała kwartalne przeglądy planów finansowania banków i planów uzupełnienia kapitału;
- c) będzie wspierała różnicowanie możliwości finansowania sektora przedsiębiorstw, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez szeroki wachlarz środków mających na celu poprawę ich dostępu do rynków kapitałowych i ubezpieczeń kredytów eksportowych;
- d) będzie kontynuowała reorganizację grupy CGD będącej własnością skarbu państwa;
- e) zoptymalizuje proces odzyskiwania wartości aktywów przeniesionych z BPN do trzech spółek celowych będących własnością skarbu państwa poprzez zlecenie zarządzania aktywami profesjonalnej osobie trzeciej, nadając jej upoważnienie do stopniowego przywrócenia wartości aktywów w czasie; dokona wyboru osoby trzeciej zarządzającej kredytami w drodze przeprowadzanego obecnie postępowania przetargowego oraz uwzględni w upoważnieniu stosowne zachęty sprzyjające maksymalizacji wartości odzyskiwanych aktywów i minimalizacji kosztów operacyjnych; zapewni także możliwie szybkie zbycie jednostek zależnych i aktywów w pozostałych dwóch spółkach celowych będących własnością skarbu państwa;
- f) w oparciu o zaprezentowany pakiet wstępnych propozycji środków służących wspieraniu różnicowania możliwości finansowania sektora przedsiębiorstw, opracuje i wdroży rozwiązania stanowiące alternatywne w stosunku do tradycyjnych kredytów bankowych źródła finansowania dla sektora przedsiębiorstw; dokona oceny skuteczności wspieranych przez rząd systemów ubezpieczeń kredytów eksportowych zgodnych z wymogami Unii w celu podjęcia odpowiednich działań celem promowania eksportu;
- g) przeprowadzi analizę planów naprawy banków i wyda wytyczne w sprawie planów naprawy, a także przygotowuje plany restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji na podstawie sprawozdań przedłożonych przez banki; zapewni ustanowienie początkowych i rocznych mechanizmów finansowania dla funduszu na cele restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji; oraz określi jako priorytet, w ramach wdrożenia planów naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków, te banki, które mają znaczenie systemowe;
- h) wdroży ramy dla instytucji finansowych celem przeprowadzenia pozasądowej restrukturyzacji zadłużenia gospodarstw domowych, złagodzi wymogi dotyczące wniosków o restrukturyzację zadłużenia przedsiębiorstw i wdroży plan działania w celu zwiększenia publicznej świadomości w kwestii narzędzi restrukturyzacji;
- i) będzie sporządzała kwartalne sprawozdania na temat wdrażania nowych narzędzi służących restrukturyzacji i przeprowadzi odpowiedni sondaż wśród zainteresowanych stron, które ogłosiły niewypłacalność, aby zbadać stosowność istniejących narzędzi restrukturyzacji długu i wszelkie ewentualne luki lub „wąskie gardła”, poszuka alternatywnych możliwości zwiększenia działań na rzecz naprawy gospodarczej przedsiębiorstw, które przystąpią do programu PER (specjalna procedura dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej) oraz SIREVE (system naprawy gospodarczej przedsiębiorstw poprzez pozasądowe porozumienia dla przedsiębiorstw w trudnej sytuacji finansowej, którym grozi niewypłacalność lub które już ją ogłosiły);

- j) oceni możliwość wprowadzenia ewentualnych usprawnień funkcjonowania i zarządzania finansowanych przez państwo linii kredytowych, ustanowi kwartalny mechanizm kontroli i sprawozdawczości w zakresie przydziału finansowanych przez państwo linii kredytowych mających na celu ułatwienie dostępu do źródeł finansowania dla małych i średnich przedsiębiorstw; przeprowadzi zewnętrzną kontrolę krajowych systemów gwarancyjnych.

(*) Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Portugalskiej.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 21 czerwca 2013 r.

W imieniu Rady
M. NOONAN
Przewodniczący
